

պատճեն
ամբողջական
հանդես
հանդես

148 229

287 1 229

287 1 229

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԿՐԹԱԳՐԱԴԱՐԱՆԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

16.01.2025 10

კრიტიკა და ბიბლიოგრაფია

„დამოუკიდებელი პარტიის“
საშუალო სკოლაში“

საშუალო სკოლაში ლიტერატურის სწავლებას დიდი საგანმანათლებლო და აღმზრდელობითი მნიშვნელობა აქვს. მაღალმართებული ნაწარმოებების სწავლების, ლიტერატურის ისტორიის კურსის სწავლების მიზანია მოსწავლეობა კომუნიკური აღზრდა-განათლება, მათში მარქსისტულ-ლენინური მსოფლმხედველობის ჩამოყალიბება, მათი აღზრდა საბჭოთა პარტიულობის სულიერებით, საბჭოთა ნაციონალური სიამაყისა და ლენინ — სტალინის პარტიისადმი უსაზღვრო ერთგულების გრძნობით.

ამ მხრივ გათვლილი დიდი საზომად და საგანმანათლებლო მნიშვნელობა აქვს საბჭოთა ლიტერატურას, რომელიც ყველაზე რეგულარული, ყველაზე იდეური, ყველაზე მოწინავე ლიტერატურაა მსოფლიოში.

საბჭოთა ლიტერატურის სახე-დოებრივ-აღმზრდელობითი ფუნქციები სკოლებში ხორციელდება ლიტერატურული ნაწარმოების იდეურ-შეფასებით ანალიზის გზით, მოსწავლეობა მიერ საბჭოთა მწერლების შემოქმედების შეფასებით და გაზრდებით ათვისების გზით. აქედან ცხა-

დაა, თუ რა დიდი მნიშვნელობა აქვს ქართული საბჭოთა ლიტერატურის სწავლების მაღალ იდეურ-მეცნიერულ დონეზე დაქვემდებარების პროგრამით გათვალისწინებული ქართველი საბჭოთა მწერლების შემოქმედების სწავლების მეთოდოლოგიური და მეთოდური საფუძვლების მეცნიერულ დაზუსტებას. და თუ გაითვალისწინებთ იმას, რომ ქართული ლიტერატურის სწავლების ზოგადი მეთოდური სახელმძღვანელო ჯერ კიდევ არ არის შექმნილი, პედაგოგიურ მეცნიერებათა კანდიდატის აკაკი თოფჩიას მონოგრაფიული შრომა „ლიტერატურის სწავლების სწავლება საშუალო სკოლაში“ (საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს პედაგოგიურ მეცნიერებათა ინსტიტუტის გამოცემა, 1952 წ.) საკუთარ დამხმარე წიგნს ქართული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებლებისათვის. მით უმეტეს, შრომაში გაშუქებულია მეთოდური და პრაქტიკული ხასიათის მთელი რიგი ისეთი საკითხები, რომლებიც უშუალო კავშირშია არა მხოლოდ დღევანდელი შემოქმედების, არამედ საერთოდ ლიტერატურისა და კერძოდ ქართული საბჭოთა

ლიტერატურის სწავლების ამოცანებთან. ამდენად, ავტორის მართებული შენიშვნით, შრომას „აქვს როგორც კერძო, ისე ზოგადმეთოდური ხასიათი“.

სარეცენზიო შრომა ოთხი ძირითადი თავისაგან შედგება: დღევანდელი შემოქმედების სწავლების შემცნობით-აღმზრდელობითი მნიშვნელობა; დღევანდელი შემოქმედების სასკოლო პროგრამებისა და სახელმძღვანელოების მიხედვით მისი სწავლების მდგომარეობის მოკლე დახასიათება; დღევანდელი ნაწარმოებთა სწავლების შემოქმედების სწავლება მე-11 კლასში.

დღევანდელი შემოქმედების სწავლების წმიდა იდეურ-აღმზრდელობითი და სასწავლო-საგანმანათლებლო მნიშვნელობის რაობის გარკვევისას წიგნის ავტორი შენიშნავს, რომ თანამედროვე „ზოგიერთი მეთოდი სკოლის სწავლებაში ნაწარმოების იდეურ-აღმზრდელობითი მნიშვნელობის არსის გაგება დაყვანილია ნაწარმოების ცალკეული კომპონენტების პერსონაჟების, ცალკეული პორტრეტული აღწერებისა და პოეტური ენის მრავალფეროვნების ცალმხრივ ანალიზს, გამოკვეთილ არ არის მთავარი მიზანი, რომელსაც ესაზღვრება თვით ეს ანალიზი“ და იქვე მართებულიად ასკვნის: „დიდებული მატერიალისმის მთხოვნაზეა მიზნად მხატვრული ნაწარმოების

ჩვენ გიზიდავთ როგორც ფორმისა და შინაარსის მთლიანობას, მაგრამ ამ მთლიანობაში შინაარსი ყოველთვის წარმოდგენილია, როგორც პირი-ორიკუთხედი უფლებების მქონე, როგორც გაბატონებული ძალა, რომელიც ექვემდებარება, ემორჩილება ფორმას“.

ავტორი მხატვრული ნაწარმოების მთლიანი ტექსტის სწავლების საკითხის გაშუქებისას სამართლიანად მიუთითებს, რომ ლიტერატურის ქრესტომათიებში შემოკლებულად მოცემული მხატვრული ნაწარმოების ტექსტი სერიოზულ სიძნელეებს ქაჩის მასწავლებელთა პრაქტიკულ მუშაობაში, აწვდის მოსწავლეობა მიერ ნაწარმოების მხატვრულ მთლიანობაში ათვისებას, კომპოზიციურ-სიუჟეტური აგებულების ანალიზს და აყენებს წინადადებას: ქრესტომათიების პარალელურად პროგრამით გათვალისწინებული დიდი მოცულობის პროზაული და დრამატული ნაწარმოებები უნდა იცმოფეს ცალკე წიგნებად ისეთივე მტკიცე გრაფიკით, გეგმით, პედაგოგიურ-მეცნიერული დახვეწილობით და სიზუსტით, როგორც სტაბილური სახელმძღვანელოები და სხვა დამხმარე სასწავლო ლიტერატურა.

შრომაში კარგადაა წარმოდგენილი „ქარიელ გოლუას“ სწავლების ორგანიზაცია, ხერხები და მეთოდები. საკითხი ისეა გაშუქებული, რომ

რეალური სკოლის მასწავლებელს შესაძლებლობა ეძლევა გაერკვეს არა მარტო „ქარიელ გოლუას“ სწავლების, არამედ საერთოდ V—VIII კლასში დიდი მოცულობის ნაწარმოების სწავლების ორგანიზაციის საკითხში.

„ქარიელ გოლუას“ იდეურ-თემატიკური საფუძველი განილულია მტკიცე თვალსაჩინო მხატვრული მტკიცე დახვეწილობით. აქვე მოცემულია პირველი (მთავარი) და მეორე-პარალელური (დაქვემდებარებული) სიუჟეტური ხაზის სქემები. (ასეთივე სქემა ახლავს „გვადი ბიგვას“ სიუჟეტურ ანალიზსაც).

მაგრამ, ჩვენი აზრით, შრომა მოიგება, რომ ავტორის დამატების სახით მოეცა რამდენიმე გაკვეთილი როგორც „ქარიელ გოლუას“, ისე „გვადი ბიგვას“ შესწავლასთან დაკავშირებით, რომ პრაქტიკულად ილუსტრირებული ყოფილიყო წიგნში გაშუქებული ზოგიერთი დებულება.

აქსთან ერთად კარგი იქნებოდა, რომ ავტორის გაერკვეა საკითხი ლიტერატურის სწავლების პროცესში ლიტერატურის სახელმძღვანელოს გამოყენების შესახებ.

მიუხედავად ამისა, შრომას დიდი სასარგებლო მნიშვნელობა აქვს. იგი სერიოზულ დახმარებას გაუწევს მასწავლებლებს ქართული ლიტერატურის სწავლების საქმეში.

გ. ნაცვლიშვილი,
ქართული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელი.

„დამოუკიდებელი პარტიის“
საშუალო სკოლაში“
1952 წ.

წლებში სერიოზული ნაკლოვანებანი გააჩნდა კოლმეურნეობებს ნათესი ფართობების მოვლა-დამუშავების საქმეში. ბევრგან ზუსტად არ იცავდნენ აგრონომიულ წესებს, წესრიგზე არ იყო წყალსაწრეტი არხები, ადგილი ჰქონდა მცენარის მექანიკური დაზიანების ფაქტებს. ჭალადიდის კოლმეურნეობა »ოქტომბერში« და პატარა ფოთის კოლმეურნეობაში ცუდად იყო შემოკავებული ნათესები და მას პირუტყვი აზიანებდა. ჭალადიდის პირველი პაისის, ყულევის კომინტერნისა და ზოგიერთი სხვა კოლმეურნეობები არ იყო უზრუნველყოფილი ხორბლის შენახვისათვის საჭირო სათავსოებით.

საქართველოს კომუნისტური

ნათესი ფართობის მოვლაზე არიან გაპიროვნებული, ადგილზე მიუთითონ მათ შემჩნეულ ნაკლოვანებებზე, სისტემატური ახსნა-განმარტება ჩაატარონ ამ კულტურის მოვლის აგროტექნიკური წესების შესახებ. პარტიულმა ორგანიზაციებმა თავიანთ კრებებზე ხშირად უნდა განიხილონ საკითხი ამ დარგში მუშაობის შესახებ და მიღებულ ღონისძიებათა პრაქტიკულად განხორციელებით უზრუნველყონ ნაკლოვანებათა დროულად გამოსწორება. ფართოდ დაგვირგოთ და განვაგვიტაროთ ხორბლის კულტურა კოლხიდაში! — ეს არის საბრძოლო ღოზუნევი ამ კეთილშობილური ამოცანის წარმატებით განხორციელებისათვის.

ბაჩლინში გამოვიდა ი. ბ. სვანიძის თხზულებათა მე-8 ვოლუმი

ბაჩლინის, 21 თებერვალი. (საკდესი). ბერლინის გამომცემლობა »დიცფერლაგმა« გერმანულ ენაზე გამოუშვა ამაზნაგ ი. ბ. სვანიძის თხზულებათა მე-8 ტომი.

რებას» (თხზულებანი, ტომი I, გვერდი 65).

თანამოაზრე კომუნისტების ნებაყოფლობითი საბრძოლო კავშირის წევრობა იმას ნიშნავს, რომ შენი მოქმედება და სურვილები შეუერთო პარტიის მოქმედებასა და სურვილებს, მთელი შენი ძალღონე მოახმარო პარტიის დიად საქმეს.

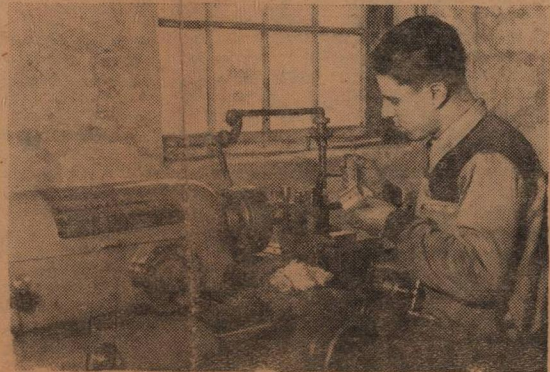
პარტიული ორგანიზაციები

სტებს პარტიის ბრძოლისუნარიანობას და ამიტომ შეუთავსებელია მის რიგებში ყოფნასთან.

იმით, თუ როგორ ეკიდება კომუნისტი პარტიულ გადაწყვეტილებებს, რომლებშიც ხორც შესხებულია პარტიის პოლიტიკა, მოწმდება მისი ერთგულება თავისი პარტიისადმი, ერთგულება არა სიტყვით, არამედ საქმით.

რელად დაცვის, წესდებიო გათვალისწინებული მოვალეობის შესრულების სულისკვეთებით, პარტიული ორგანიზაციები კიდევ უფრო გააძლიერებენ თავიანთ ორგანიზაციულ და პოლიტიკურ მუშაობას, კიდევ უფრო აამაღლებენ თავიანთ ბრძოლისუნარიანობას კომუნისტური მშენებლობის ამოცანათა განხორციელებისათვის.

ს. სამიშაის
წერილიდან.

კოლხიდის მანძანა -
ტაბატორკთა სადგურში.
სუკათხე: სადგურის მექანიკური სახელმწიფო კომპაგზირელი ხარატი აღმკსანდრე გედენიძე სამუშაო დაზგასთან.
ფოტო ბ. ჭავჭავაძის.